

Podjezwam, ze dziecko jest krzywdzone, interweniuje... i co dalej?

INFORMACJE DLA OSÓB WYKONUJĄCYCH ZAWÓD MEDYCZNY

Standardy ochrony dzieci w placówkach medycznych

INTERWENIUJĘ... I CO DALEJ?

Interwencja prawna to powiadomienie odpowiednich organów o podejrzeniu krzywdzenia dziecka. Zakłada podejmowanie działań zgodnie z najlepszym interesem dziecka i współpracę służb zaangażowanych w ochronę dziecka krzywdzonego. Podstawowym celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa dziecku poprzez szybką i skuteczną reakcję.

Twoja rola jako interwenta polega nie tylko na powiadomieniu organów, albowiem istotna jest także dalsza współpraca ze służbami prowadzącymi postępowanie w celu jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka.

Powiadomione służby są odpowiedzialne za zapewnienie dziecku ochrony i przeprowadzenie postępowania zgodnie ze swoimi kompetencjami.

CO SIĘ DZIEJE, GDY ZŁOŻYŁEŚ/ZŁOŻYŁAŚ ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA?

- Organy nie mogą odmówić przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
- Po otrzymaniu zawiadomienia organ dokonuje wstępnej oceny czynu opisanego w zawiadomieniu pod kątem przeszkód uniemożliwiających prowadzenie postępowania (np. przedawnienie karalności, śmierć oskarżonego, znikoma społeczna szkodliwość czynu, brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa).

- Może okazać się, że złożone zawiadomienie nie zawiera wystarczających informacji, które są niezbędne do tego, aby podjąć decyzję o wszczęciu postępowania. W takiej sytuacji organ będzie dążył do ich ustalenia samodzielnie lub wezwie Cię na przesłuchanie (tzw. czynności sprawdzające).

Zawiadamiający powinien otrzymać postanowienie o wszczęciu albo o odmowie wszczęcia postępowania.

Wydanie **postanowienia o wszczęciu postępowania** oznacza, że organ prowadzący postępowanie uznał, że mogło dojść do popełnienia przestępstwa i należy prowadzić dalsze postępowanie, aby wyjaśnić okoliczności sprawy i zebrać dowody.

Wydanie **postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania** oznacza, że organy już na wstępnym etapie wykluczyły możliwość dalszego prowadzenia postępowania.

Zawiadamiającemu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przysługuje prawo złożenia zażalenia, jeżeli nie zgadza się z postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania.

Celem postępowania karnego jest zebranie i zabezpieczenie dowodów, aby sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Może się zdarzyć, że zostaniesz wezwany/wezwana na przesłuchanie w charakterze świadka. Przesłuchanie może odbyć się na różnych etapach postępowania. To organ prowadzący postępowanie ocenia, w którym momencie Cię przesłuchać.

CO SIĘ DZIEJE, GDY ZŁOŻYŁEŚ/ ZŁOŻYŁAŚ DO SĄDU WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ RODZINNĄ DZIECKA?

Sąd rodzinny przeprowadza postępowanie sprawdzające. Może zlecić kuratorowi wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania dziecka, a także zwrócić się do instytucji i organizacji, które miały kontakt z dzieckiem i rodziną o udzielenie informacji potrzebnych do oceny sytuacji.

Może się zdarzyć, że skontaktuje się z Tobą kurator lub zostaniesz wezwana/wezwany na przesłuchanie. Kurator przeprowadzający wywiad środowiskowy na zlecenie

sądu może kontaktować się z instytucjami, które mają kontakt z dzieckiem, i uzyskiwać informacje na jego temat. Zebrane informacje kurator umieszcza w sprawozdaniu z wywiadu środowiskowego, które przesyła do sądu.

Celem postępowania prowadzonego przez sąd opiekuńczy (rodzinny) jest zapewnienie dziecku bezpiecznych i odpowiednich warunków do życia oraz wychowania poprzez wydanie zarządzeń (określenie obowiązków rodziców i sposobów monitorowania ich realizacji).

CO SIĘ DZIEJE, GDY WSZCZĘŁAŚ/ WSZCZĄŁEŚ PROCEDURĘ „NIEBIESKIE KARTY”?

Celem procedury „Niebieskie Karty” jest diagnoza sytuacji w rodzinie, interwencja w kierunku zatrzymania przemocy domowej oraz wsparcie jej członków w wychodzeniu z tej sytuacji w ramach współpracujących ze sobą instytucji. Służby prowadzące postępowania na rzecz ochrony dziecka krzywdzonego nie są w stanie efektywnie wykonywać swoich działań bez współpracy z podmiotami, które podjęły interwencję.

Może się zdarzyć, że w ramach prowadzonych postępowań zostaniesz poproszona/poproszony o dołączenie do grupy diagnostyczno-pomocowej w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

JAK DOKUMENTOWAĆ?

Staranne i rzetelne sporządzenie dokumentacji jest ważne z punktu widzenia Twoich potrzeb, interesu dziecka i przedstawicieli organów wymiaru sprawiedliwości.

W dokumentacji powinien znaleźć się dokładny opis symptomów, obrażeń, ogólnego stanu fizycznego i emocjonalnego dziecka-pacjenta, a także informacje z wywiadu dotyczące okoliczności powstania urazu oraz pojawienia się objawów i powodów, dla których dziecko trafiło na konsultację medyczną.

Zapisz w dokumentacji medycznej dziecka dokładnie to, co usłyszałeś/usłyszałaś i obserwujesz, z adnotacją, od kogo pochodzi informacja, kiedy ją otrzymałeś/otrzymałaś oraz dlaczego budzi ona niepokój co do bezpieczeństwa dziecka.

W przypadku zaobserwowania śladów przemocy fizycznej opisz rodzaj stwierdzonych uszkodzeń ciała oraz możliwe przyczyny i czas ich powstania. Jeżeli wykonujesz zawód lekarza, dodatkowo wypełnij zaświadczenie lekarskie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Postępowania trwają, a pamięć jest ulotna, dlatego dokumentacja może być jedynym materiałem pozwalającym na wyjaśnienie okoliczności sprawy i zadbanie o interes dziecka.

NA CZYM POLEGA PRZESŁUCHANIE W CHARAKTERZE ŚWIADKA?

Świadek to osoba posiadająca informacje mogące mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, która została wezwana przez organ w celu przeprowadzenia dowodu z jej zeznań.

Konieczność udziału w przesłuchaniu dla większości ludzi jest nowym i stresującym doświadczeniem. Pamiętaj jednak, że niezależnie od formalnej otoczki, która towarzyszy przesłuchaniu, to Ty jesteś najważniejszym elementem tej

czynności. Inne osoby, które uczestniczą w przesłuchaniu, potrzebują od Ciebie informacji, chcą zadać Ci pytania i uzyskane odpowiedzi wykorzystać w celu wyjaśnienia sprawy.

Jeżeli zostaniesz wezwany/wezwana w charakterze świadka, masz obowiązek stawić się i złożyć zeznania. O tym, gdzie i kiedy masz się stawić, dowiesz się z wezwania.

Przed rozpoczęciem przesłuchania zostaniesz pouczone/pouczony o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy. W postępowaniu przygotowawczym potwierdzasz fakt pouczenia, podpisując stosowne oświadczenie. W postępowaniu sądowym przed rozpoczęciem zeznań masz obowiązek złożenia przyrzeczenia, chyba że sąd zdecyduje, że nie musisz tego robić, a strony się zgodzą.

Jeżeli obowiązuje Cię tajemnica zawodowa, pamiętaj, żeby przed przystąpieniem do składania zeznań w postępowaniu karnym wnieść o zwolnienie z tajemnicy zawodowej. Na przesłuchaniu w sprawie cywilnej masz prawo do odmowy odpowiedzi na pytanie, które w istotny sposób narusza Twoją tajemnicę zawodową.

Jeżeli zostałeś/zostałaś wezwany/wezwana do stawienia w charakterze świadka i nie możesz się stawić z powodu choroby lub innej niedającej się przezwyciężyć przeszkody, pamiętaj, żeby usprawiedliwić swoją nieobecność. Możesz zrobić to telefonicznie, faksem, mailem lub pisemnie. Ważne, aby ta informacja do sądu dotarła przed rozprawą, na którą zostałeś wezwany/wezwana.

Na Twój wniosek złożony ustnie do protokołu lub złożony na piśmie w terminie trzech dni od dnia zakończenia czynności z Twoim udziałem przysługuje Ci zwrot kosztów stawienia na wezwanie.

CZY DOWIESZ SIĘ, JAKI FINAŁ MA INTERWENCJA, KTÓRĄ ZAINICJOWAŁAŚ/ZAINICJOWAŁEŚ?

W większości przypadków pracownicy ochrony zdrowia nie uzyskują informacji o dalszych losach dziecka, w którego sprawie interweniowali, bo nie przewidują tego przepisy.

W przypadku postępowania karnego uzyskasz informację o wszczęciu, odmowie wszczęcia postępowania lub jego umorzeniu.

W przypadku procedury „Niebieskiej Karty” będziesz wiedzieć o aktualnej sytuacji dziecka tylko w przypadku, gdy zostaniesz włączony/włączona w pracę grupy diagnostyczno-pomocowej.

Brak informacji zwrotnej może być trudny, ale pogodzenie się z takim stanem rzeczy jest konieczne, aby móc działać na rzecz ochrony dzieci. Nie uzależniaj swojego działania od tego, czy masz szansę otrzymać informację o dalszych losach dziecka.

Dla dziecka doświadczającego krzywdy i/lub zaniedbania sama reakcja osoby z zewnątrz już jest wsparciem.

Podaję, że dziecko jest krzywdzone, interweniuję... i co dalej?

Standardy ochrony dzieci w placówkach medycznych

Standardy Ochrony Dzieci (SOD) – zbierają w jednym miejscu, porządkują i doprecyzowują zasady, których przyjęcie sprawia, że dana instytucja jest bezpieczna dla dzieci – jej personel potrafi zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia dziecka oraz podjąć działania profilaktyczne oraz interwencyjne*.

Standardy wdrażane w placówce medycznej powinny być dostosowane do jej specyfiki i odpowiadać na potrzeby dzieci-pacjentów, ich rodziców/opiekunów oraz całego personelu – zarówno osób wykonujących zawody medyczne, jak i innych specjalistów, administrację i personel pomocniczy.

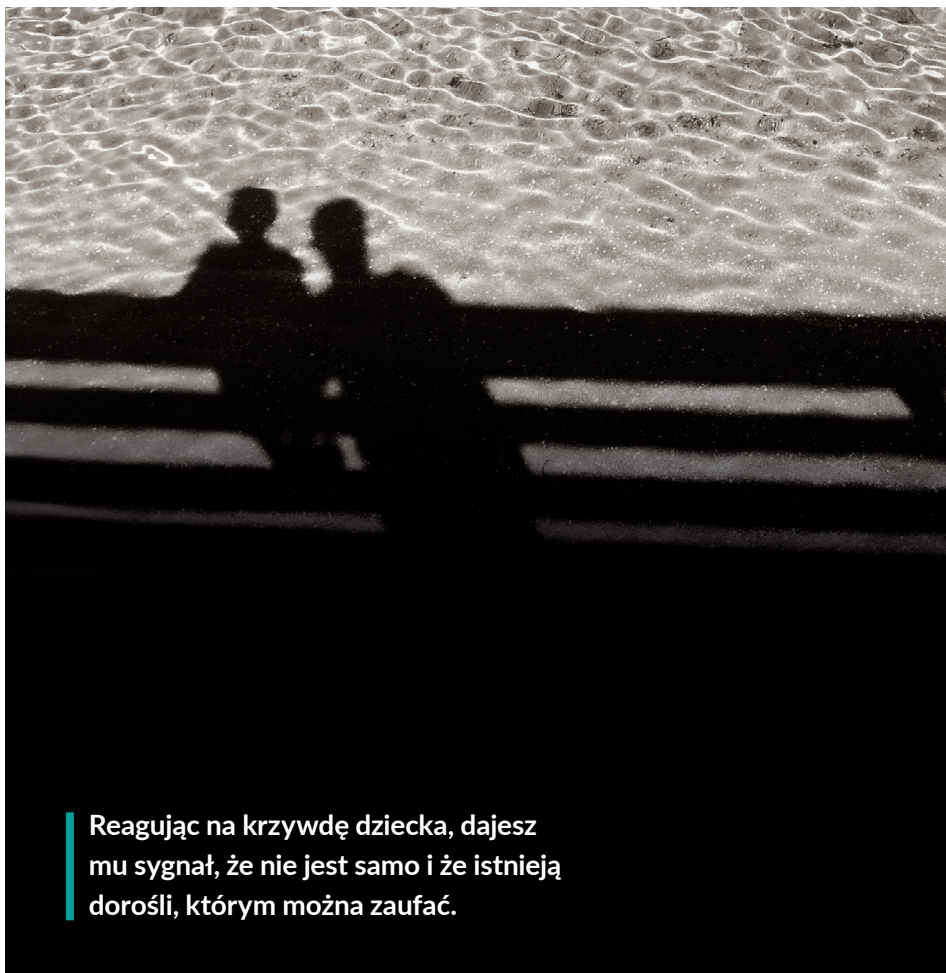
Standardy obejmują kluczowe kwestie dotyczące ochrony dzieci przed krzywdzeniem:

- Zasady rekrutacji i weryfikacji personelu (sprawdzanie pod kątem niekaralności za przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz weryfikację, że

wobec pracowników nie toczy się żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie).

- Obowiązek identyfikowania sytuacji mogących świadczyć o krzywdzeniu dziecka (przemoc fizyczna, przemoc emocjonalna, wykorzystanie seksualne, zaniedbanie) oraz podejmowania określonych interwencji w tych przypadkach.
- Opracowanie przejrzystej procedury reagowania na podejrzenie, że dziecko doświadcza krzywdzenia, ścieżkę prowadzenia interwencji prawnej i wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za ochronę dzieci.
- Zasady bezpiecznych relacji między personelem i dzieckiem, czyli określenie co jest w kontakcie z małym pacjentem działaniem pożądanym, a co jest niedopuszczalne.
- Zasady bezpiecznego korzystania z mediów elektronicznych przez dzieci, w tym z Internetu,
- Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.

*Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, wprowadza nowe instrumenty ochrony praw dzieci i m.in. nakłada na podmioty prowadzące działalność leczniczą obowiązek posiadania standardów ochrony małoletnich. Czas na podporządkowanie się tej regulacji to 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.

Reagując na krzywdę dziecka, dajesz mu sygnał, że nie jest samo i że istnieją dorośli, którym można zaufać.

Stan prawny na 10.08.2023 r. | Zdjęcia: Steve Shreve, Julian Scagliola, Paul Hanaoka (unsplash.com)

Standardy ochrony dzieci w placówkach medycznych

Więcej o standardach ochrony dzieci:
standarty.fdds.pl/placowkimedyczne

- czym są standardy ochrony dzieci?
- jak wdrażać standardy ochrony dzieci w placówkach medycznych?
- jakie są zasady postępowania zawodów medycznych w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka?
- webinary, publikacje, przykładowe procedury i wskazówki dla osób pracujących w ochronie zdrowia

Serwis internetowy dla profesjonalistów pracujących z rodzicami i dziećmi:

edukacja.fdds.pl

- materiały edukacyjne oraz kursy e-learningowe poświęcone problemowi krzywdzenia dzieci i jego profilaktyki
- informacje o konferencjach i szkoleniach z zakresu zapobiegania przemocy wobec dzieci

Zatrzymajmy przemoc, zanim się pojawi!

Finansowane ze środków przekazanych przez Plan International z funduszy Disaster Emergency Committee

